

Megtartó fogászati kezelések

Dr. Jelencsics Dávid

Semmelweis Egyetem – Propedeutikai Tanszék

SEMMELWEIS
EGYETEM 1769

Fogszuvasodás

- Caries: a fognak a szájüregbe előtört és lepedékkel fedett keményszöveti felszínén megjelenő, cariogén mikroorganizmusok jelenlétéhez kötött krónikus, mélybe terjedő kóros folyamat.
- Korai fázisban: incipiens caries (prevenció, remineralizáció)
- Caries superficialis } Tömés
- Caries media } Tömés
- Caries profunda →
- Caries penetrans } Gvökérkezelés

Üregalakítás

Szuvas lézió előkészítése gyógyító célzattal, tömés készítése céljából

- Lehetőségek:

- Kézi eszközök
- Forgó eszközök(goldstanda)
- Oszcilláló eszközök
- Lézer
- Levegő abrázció
- Kemo-mechanikai (ICON)

Predilekciós helyek

Szuvasodás kialakulására hajlamos területek (nagyobb eséllyel fordul elő)

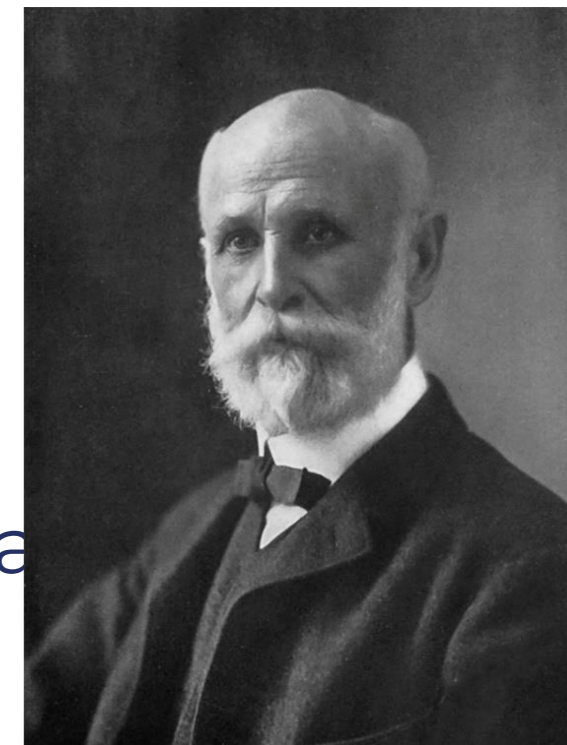
- Nem öntisztuló, habituálisan tisztátalan területek, sokszor művileg is nehezen tisztíthatók
- Retenciós felszínek
 - Gödröcskék (fossae), barázdák (fissurae)
 - Approximálissima felszín kontaktpont alatti területe
 - Korona legnagyobb domborulata és az ínyszél közötti terület

Üregek osztályozása

- G.V Black nevéhez fűződik
- Alapja a caries **predilekciós helyei** az anatómia
 - I-V. osztály

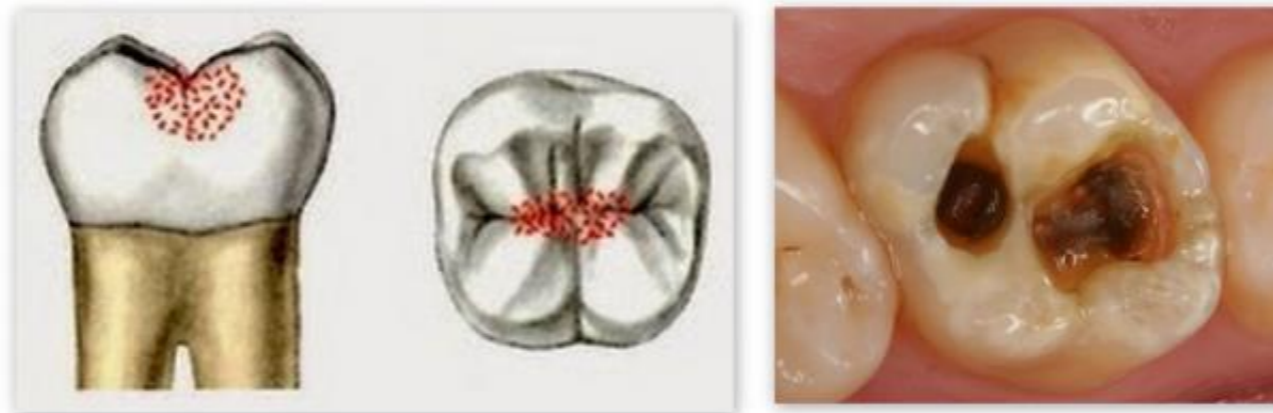
Később kiegészítésre került

- VI. osztály: nem predilekciós helyen kialakult szuvasodás esetén kialakított üreg (pl. csücsökcsúcs, front fog éle)
 - Gyökér caries esetén kialakított üreg: nem az anatómiai koronán helyezkedik el

I. osztály

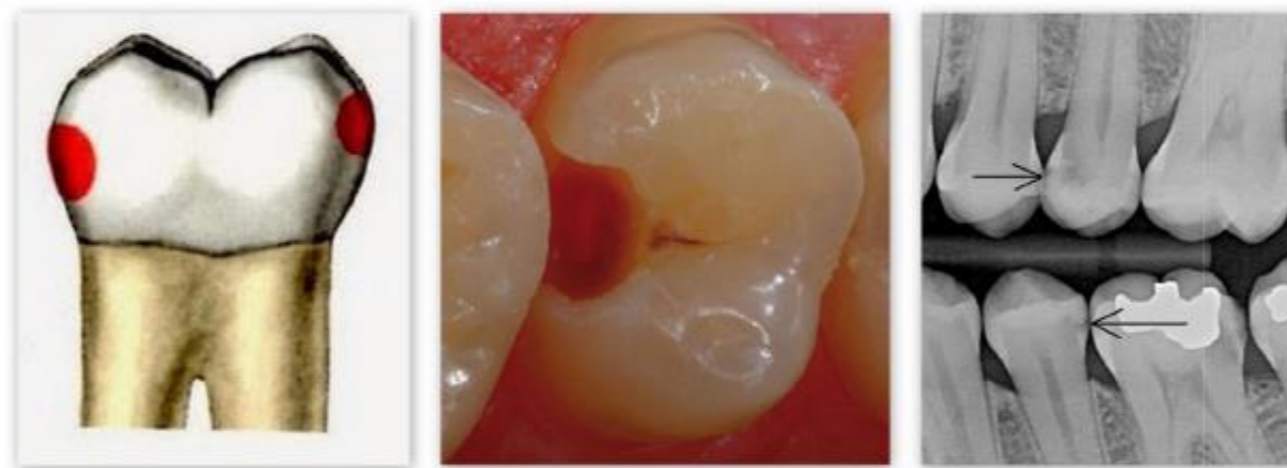
Gödröcske és barázda szuvasodás esetén kialakított üregek

Class I Lesions

II. osztály

Kis-és nagyőrlők approximális felszínén kialakított üregek, kontaktpont alatt (MO, OD, MOD)

Class II Lesions

III. osztály

Frontfogak approximális felszínén kialakított üregek, kontaktpont alatt, incizális él nem érintett

Class III Lesions

IV. osztály

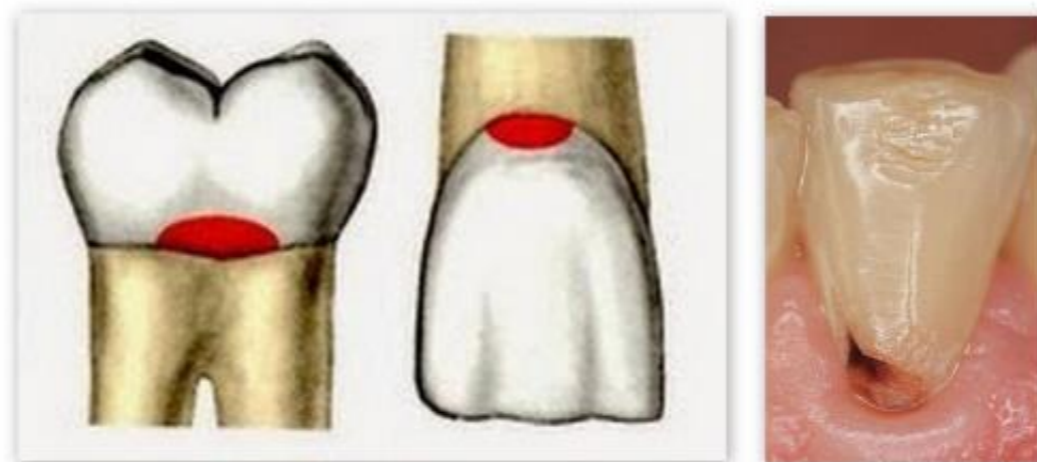
Frontfogak approximális felszínén kialakított üregek, incizális él is érintett

Class IV Lesions

V. osztály

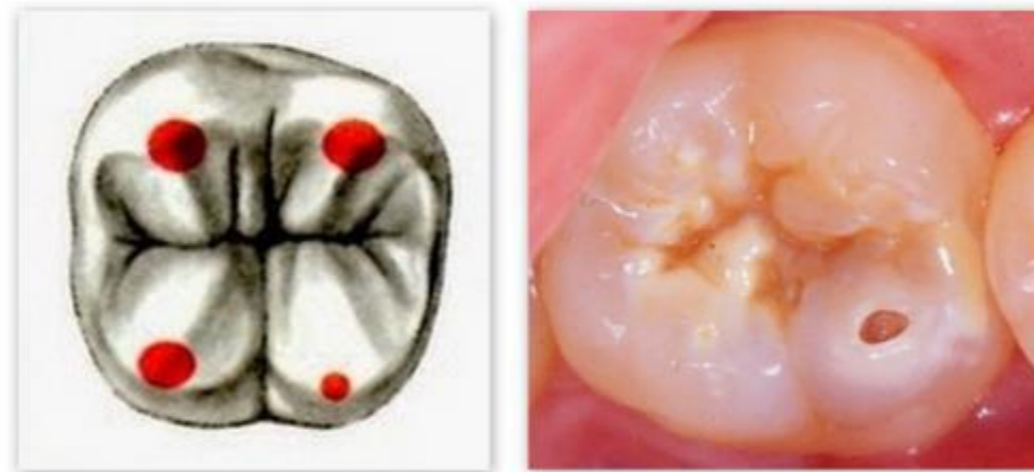
Korona legnagyobb domborulata és az ínyszél közötti területen kialakított üreg
(buccalis/oralis) → sima felszíni caries

Class V Lesions

VI. osztály

Nem predilekciós helyen kialakult szuvasodás esetén kialakított üreg(pl. csücsökcsúcs, front fog éle)

Class VI Lesions

Gyökér caries

Gyökér felszínen kialakított kavitás(cement/dentin felszín)

Üregalakítás nómenklatúrája

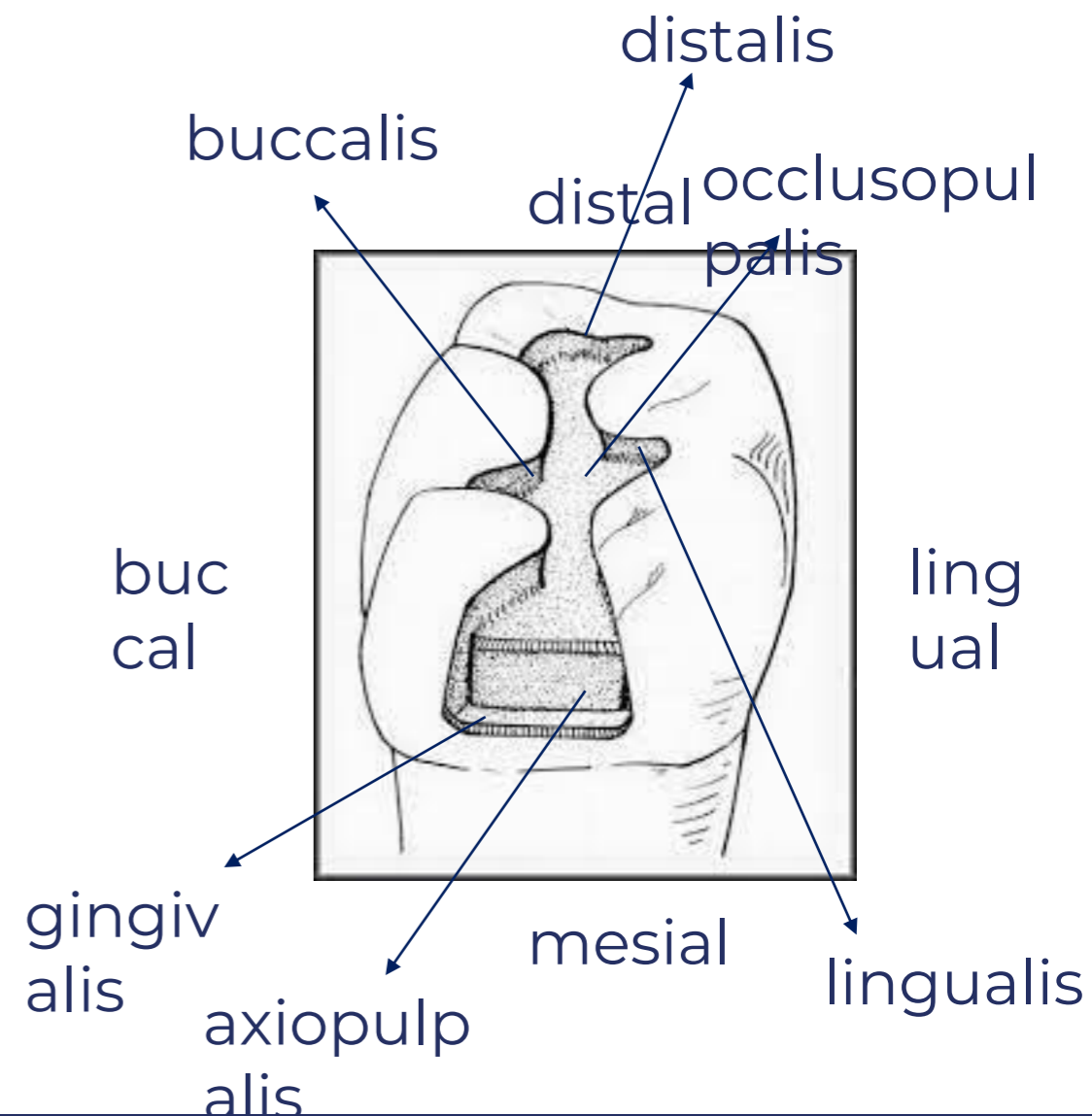
Felszín: nem preparált rész

Fal: megmunkált felszín -> adott felszín után nevezzük el

Él: 2 fal találkozása -> falakból képezzük a nevét

Szöglet: 3 fal találkozása -> falakból képezzük a nevét

Preparációs határ: felszín és fal határa

Üregalakítás általános szabályai

•Black: **preventív extenzió(extensionforprevention)** → célja a szekunder caries (tömés széle mentén) kialakulásának elkerülése volt

•Caries kiterjedésétől függetlenül, az üreg határát öntisztuló / művileg jól tisztítható felszínig terjesztették, még akkor is, ha ez ép foganyag feláldozásába került

•Ez ma már túlhaladott

•Az évek során az elvek módosultak, jelenlegi alapelvek

•Ép foganyag megőrzése

•Törékeny vagy meggyengült zománcot el kell távolítani

•Minden léziót, hibát be kell vonni az üregbe

•Üreg határát lehetőleg jól finírozható helyre kell helyezni

•Tömés kerületének rövidítésére kell törekedni

Üregalakítási technikák

- **Konvencionális** forma:

Mikor preparálunk így:

- amalgám (konvergens falak)
 - inlay/onlay (enyhén divergens falak)
 - gyökérfelszíni caries
- Jellegzetességei:
- Box-formájú kavítás
 - Zománcszél speciális kialakítása
 - Másodlagos retenciós elemek
 - Makroretenció

Üregalakítási technikák

• **MÓDOSÍTOTT KONVENCIONÁLIS** forma:

Mikor: Régi amalgám tömés cseréje kompozitra

- Makro-és mikroretenció kombinációja
 - Boxforma, de a zománc felszín ferdére preparált (nagyobb mikroretenció érdekében, ahol lehet!)

• **MÓDOSÍTOTT** forma (ADHEZÍV vagy MINIMÁL-INVAZÍV):

- Nincs speciális forma
- Csak a szuvas foganyag kerül eltávolításra
- Zománc felszín ferdére preparált

Mikor: kompozit tömés készítése esetén (mikroretenció)

Tömés készítéséhez használható anyagok

- (Amalgám)

- **Kompozitok:**

- Makrofillerek
 - Midifillerek
 - Minifillerek
 - Mikrofillerek
 - Nanofillerek
 - Megafillerek (spec. alk.)
- Kompomerek: KOMPOzit + üveg ionoMER
 - Üvegonomer (!)

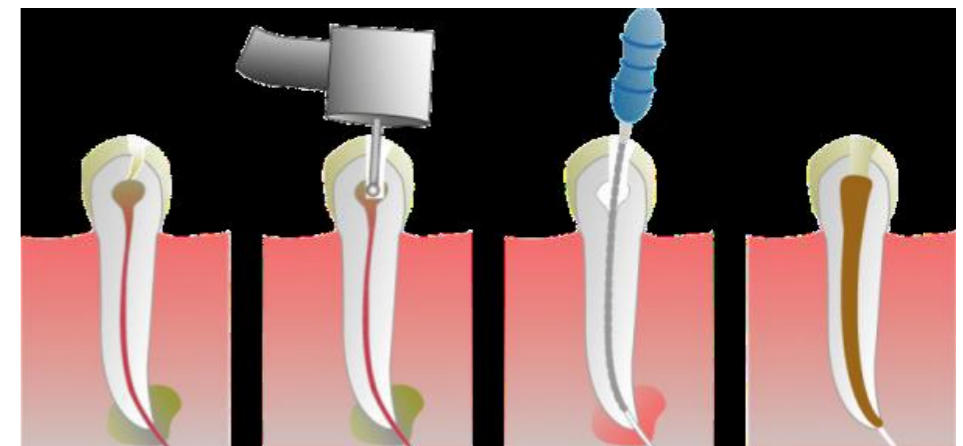
Endodoncia

Fogászat azon ága, mely a fogbél és a periapikális szövetek betegségeivel és sérüléseivel valamint azok megelőzésével, diagnosztizálásával és kezelésével foglalkozik

Caries penetrans -> Gyökérkezelés

Kemo-mechanikai megmunkálás:
gyökértömés befogadására alkalmassá teszi a csatornát

- Törmelék fizikai eltávolítása
- Fertőtlenítés

Gyökérkezelés menete

- Trepanálás : pulpa kamra megnyitása
- Hozzáférási kavitás kialakítása: jó rálátás
- Csatorna megmunkálás
- Gyökércsatorna fertőtlenítés
- Csatornák szárítása
- Gyökértömés elkészítése
- Gyökértömés lezárása
- (a fog koronájának helyreállítása: tömés/betét/csp+korona)

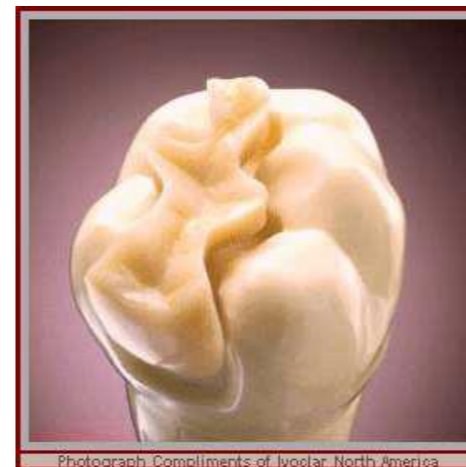
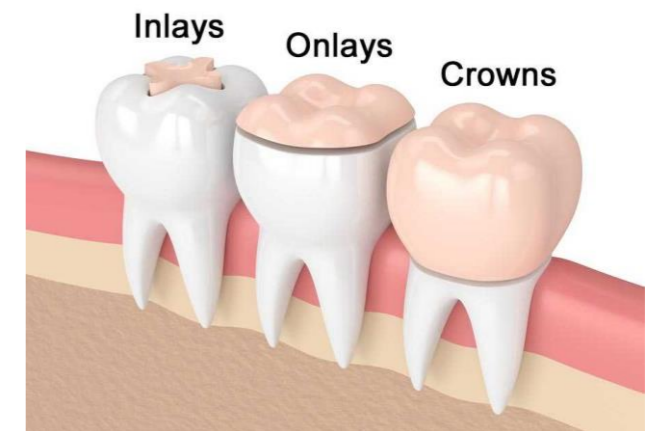

Gyökértömött fogak végleges ellátásával szemben támasztott követelmények

- A gyökértömés lezárásának olyanak kell lennie, mely megakadályozza a szájüreg baktériumainak bejutását a töméssel ellátott gyökércsatornába
- A végleges restaurációval szemben követelmény, hogy megvédje a szuvasodás következtében, valamint a gyökérkezelés során meggyengült fogat a további destrukciótól, töréstől
- A készülő rekonstrukciónak vissza kell adnia a fog eredeti őrlőképességét
- Esztétikai szempontoknak meg kell felelnie

Gyökértömött fog végleges ellátásának lehetőségei

- Plasztikus tömés: cseké foganyag veszteség esetén
- Inlay/onlay/overlay: fém, nemesfém, kompozit, kerámia
- Korona vagy hídhorgony: jelentős foganyag veszteség esetén gyári csap vagy öntött csapos műanyag

Köszönöm a figyelmet!

Irodalom: Fazekas Árpád - Megtartó fogászat és endodontia

SEMMELWEIS
EGYETEM 1769